

„Salvarea Băilor Herculane este responsabilitatea noastră colectivă”

SCRISOARE DESCHISĂ

către

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE A ROMÂNIEI

Motto:

”Să punem, dar, toate silințele noastre în curând să auzim: Dreptatea domnește în România”

(Vasile Sturdza - primul președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, 1862)

Stimată doamnă președinte,

Stimate doamne judecătore și stimați domni judecători,

Ne adresăm cu respect celei mai înalte instanțe a justiției române pentru a aduce în atenția dumneavoastră o situație de interes public major, cu implicații istorice, culturale, constituționale și europene: blocajul juridic prelungit care afectează **Complexul Balnear Istoric Băile Herculane**. Această scrisoare nu are menirea de a interfera cu actul de judecată, ci de a formula un apel legitim și respectuos către conștiința instituțională a justiției române, în special a celei supreme, ca vârful puterii judecătorești din țara noastră, în fața riscului grav și ireversibil ce planează asupra unui patrimoniu de valoare inestimabilă pentru România.

1. Importanța excepțională a Băilor Herculane

Băile Herculane sunt atestate documentar de aproape două milenii, fiind cunoscute încă din epoca romană ca *Ad Aquas Herculi Sacras*. Dezvoltate în perioada Imperiului Habsburgic ca unul dintre cele mai prestigioase centre balneare ale Europei, ele constituie astăzi un ansamblu arhitectural și cultural de valoare excepțională, parte integrantă a patrimoniului național și european. Clădirile istorice, infrastructura balneară și peisajul cultural asociat nu sunt simple bunuri imobile, ci expresii materiale ale continuității istorice, ale memoriei colective și ale identității culturale. Degradarea accelerată a acestui ansamblu transformă situația Băilor Herculane într-o problemă care depășește orice interes privat, situându-se ferm în sfera interesului public major.

2. Situațiile litigioase - factor major de blocaj

În prezent, litigiile prelungite privind dreptul de proprietate, posesia și administrarea imobilelor din Complexul Balnear Istoric blochează orice intervenție de conservare sau restaurare, împiedică accesarea fondurilor publice și europene, accelerează degradarea fizică a monumentelor și expun comunitatea locală, precum și statul român, unor pierderi ireversibile. În acest context, timpul juridic nu mai este un simplu interval procedural, ci devine un factor activ de distrugere materială. Tergiversarea soluționării cauzelor riscă astfel să golească de conținut finalitatea actului de justiție, transformând dreptul într-o protecție formală, lipsită de efecte reale.

3. Dreptate întârziată - dreptate negată

Înstanțele judecătorești nu sunt chemate exclusiv să tranșeze conflicte între părți, ci să asigure, prin actul de justiție, protecția interesului public și a valorilor fundamentale ale statului de drept. Atunci când obiectul litigiilor îl constituie bunuri de patrimoniu național, rolul instanței depășește sfera strict patrimonială și se extinde asupra apărării memoriei colective, a identității culturale și a interesului general al societății. În asemenea cauze, justiția nu este doar arbitru, ci devine ultimul garant al supraviețuirii patrimoniului. Acolo unde timpul produce efecte ireversibile, dreptatea întârziată riscă să se transforme în dreptate negată, iar interesul public rămâne lipsit de protecția efectivă pe care ordinea constituțională o consacră.

4. Obligația statului privind protejarea patrimoniului

Constituția României consacră în mod expres obligația statului de a proteja patrimoniul cultural și identitatea națională, prin dispozițiile art. 6 și art. 33, stabilește prin art. 44 alin. (7) că exercitarea dreptului de proprietate implică respectarea sarcinilor privind protejarea patrimoniului și garantează, prin art. 21 alin. (3), dreptul la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil. Aceste principii sunt dezvoltate în legislația națională, în special prin Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, care impune tuturor autorităților statului obligația de a preveni degradarea monumentelor, precum și prin normele Codului civil referitoare la buna-credință și interzicerea abuzului de drept. În același timp, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin art. 6, garantează soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, iar jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului sancționează durata excesivă a procedurilor atunci când aceasta conduce la prejudicii ireparabile. De asemenea, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție impune realizarea unui just echilibru între dreptul de proprietate și interesul general, echilibru care, în cazul patrimoniului național, înclină în mod evident spre protecția interesului public.

5. Necesitatea unei abordări prioritare

Înalta Curte de Casație și Justiție, în calitatea sa de garant al interpretării unitare a legii și de reper instituțional al justiției române, are un rol esențial în afirmarea acestor principii. Prin orientări jurisprudențiale ferme și prin soluționarea cu celeritate a cauzelor ce vizează patrimoniul național, Înalta Curte și instanțele din subordine pot contribui decisiv la prevenirea unor prejudicii ireversibile, la consolidarea încrederii publice în actul de justiție și la afirmarea rolului instanțelor judecătorești ca apărători ai interesului public și ai continuității statului.

6. Pierdere de patrimoniu, pierdere de istorie și pierdere de încredere *versus* asumare instituțională

Băile Herculane nu pot fi tratate ca simple dosare. Ele reprezintă o probă a capacității statului român de ași proteja istoria, identitatea și patrimoniul. Fiecare termen amânat adâncește degradarea fizică a unui ansamblu de valoare inestimabilă, iar fiecare clarificare juridică întârziată poate echivala cu o pierdere definitivă.

Într-un asemenea context, rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu poate fi unul pasiv. În calitatea sa de garant al interpretării unitare a legii și de instanță chemată să ofere repere jurisprudențiale în cauze de interes public major, Înalta Curte de Casație și Justiție are nu doar posibilitatea, ci și responsabilitatea instituțională de a se poziționa, prin mijloacele legale proprii, în fața unei situații care generează prejudicii ireversibile patrimoniului național. Inacțiunea sau lipsa unui semnal jurisprudențial, procedural și instituțional clar riscă nu doar perpetuarea blocajului actual, ci și angajarea răspunderii internaționale a statului român.

Fără a solicita o soluție într-un dosar concret, apelul de față vizează asumarea unui rol de orientare și de principiu, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție să reafirme, în mod explicit, că litigiile ce privesc patrimoniul național reclamă o abordare prioritară, proporțională cu gravitatea prejudiciului în joc. O asemenea poziționare nu ar reprezenta o excepție, ci expresia firească a misiunii constituționale a justiției supreme.

În lipsa unei asemenea asumări instituționale, degradarea continuă a Complexului Balnear Istoric Băile Herculane riscă să devină nu doar o tragedie patrimonială, ci și un eșec colectiv al mecanismelor de protecție ale statului de drept, consemnat ca atare de istorie.

7. Așteptare legitimă a societății

În acest spirit, nu adresăm cereri punctuale, ci exprimăm o așteptare legitimă a societății față de rolul justiției supreme, astfel încât litigiile ce privesc clădirile și terenurile din Complexul Balnear Istoric Băile Herculane să beneficieze de o soluționare prioritară și să fie utilizate toate instrumentele legale existente pentru accelerarea procedurilor, având în vedere interesul public major pe care îl implică.

Înstrăinarea în masă a hotelurilor, clădirilor de băi, pavilioanelor administrative istorice, a fost anchetată începând cu anul 2010, de către procurorii Direcției de Investigare a Infrapecțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT). Concluzia acestora este că procedurile folosite pentru împrăștierea diferitelor bunuri în toate zările au reprezentat de fapt o operațiune concertată de delapidare, o modalitate de a păcăli creditorii, sărăcind compania de activele care ar fi putut servi drept garanții pentru stingerea datoriilor.

În 2022, după o cercetare penală care s-a încheiat în 2016, procurorii i-au trimis în judecată pe cei pe care-i consideră autori ai acestui jaf întreprins printr-o schemă de operare sofisticată. Sentința a fost pronunțată recent, după mai bine de șase ani de la începerea procesului și la 15 ani de la debutul cercetărilor.

În acest sens ar trebui înțeles demersul nostru, în vederea unei soluționări legale, dar cu celeritate, astfel încât să se ajungă la un final într-un interval de timp rezonabil.

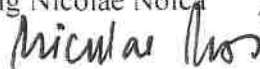
Președintele Academiei Române,

Acad. Ioan Aurel Pop

Director General al Bibliotecii Academiei Române

Prof. ing Nicolae Noica

București, 17 decembrie 2025